

המקורבים

לרביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מתחדשים // חדשות ברסלב

כך שמעתי

מאת: הרב דן חזן

יש הרבה שיחות וספורים, שמאד נצרכים ללמד מאנשי שולמונו היראים והשלמים, איך קימו בשלמות את דברי רבנו. זה גם מחמם את הלב לעבודת ה' וְתַבְרָה, אֲבָל מֵה שְׁנוּגָע לְמַחְלָקָת, צְרִיכִים לְבָרֵךְ מְשִׁיחוֹת כְּאֵלוֹ כְּמוֹ שְׁבוּרָהִים מְאֹשׁ.

אני בעצמי שמעתי מרבי לוי יצחק, המון שיחות. כי בשעה שהייתי בארץ ישראל בליתי הרבה אצלו, ואחר כך רשמתי. ואם יהיה אלקים עמדי אדפיסם. אבל העקר להתמיד בלמוד לקוטי הלכות, אשר רק מוהר"ת הבין את רבנו, ולכן על ידי ספרו יכולים להחזיק מעמד בזה העולם העבר, ולא לפל, חס ושלום.

(אשר בנחל, ח"טא, ט', ו' תתקסט, ש' תשמ"ה)

אל תהיה בטלן, צא מעצמך ותעשה התחלה חדשה בכל פעם, כי כך הם החיים, שיש לכל אחד עליות וירידות, ואשרי מי שמחזיק מעמד ואינו נשבר כלל. על כל אחד עוברים כל מיני ירידות ונפילות, ואם יאמר לך אדם שאצלו הולך הכל כסדר, הוא נמצא בעולם התהו, עולם הדמיון.

שמעתי מרבי לוי יצחק, ששמע פעם מרבי אברהם גרבי נחמן, שאחד שאל אותו: "מאין אנהו יכולים לדעת שאנחנו לא נמצאים בעולם הדמיון?" ענה ואמר: "אם אתה חושב שתמיד הולך לך כסדר בלי עליות ונפילות, זה סימן שאתה עדין נמצא בעולם התהו והדמיון."

כי כל מי שבאמת יהודי כשה, שקוראין 'עריכיער איד', בהקרה שיעברו עליו בכל יום עליות וירידות, בלבולים וחלישות הדעת וכו', ועקר גדלות בר ישראל שיכול להחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר שבעולם, ומתפק את כל הירידות שלו לעליות גדולות.

(שם, ח"טא, ט', ו' תתקפו, ש' תשמ"ה)

שמעתי בפרוש כמה וכמה פעמים מהרב החסיד רבי לוי יצחק, שהתאונן לפני: "כל אחד רק מחפש שיחות ושיחות, כאלו זה העקר, ובין כך את ספרי רבנו לא לומדים" והוסיף ואמר: "לך בך את האברכים, אם הם זוכרים לקוטי מוהר"ן, 'ספורי מעשיות', 'ספר המדות', 'שיחות הר"ן' ו'חיי מוהר"ן', ותראה שלא התחילו כלל, קמש בושה וחרפה, כך אמר בכאב לב.

(שם, ח"טא, ט', ו' סא, ש' תשמ"ה)

הסיפור המפעים על ברסלב שסיפר הגאב"ד לרבי מויז'ניץ

גאב"ד מנצ'סטד סיפר לאדמו"ר מויז'ניץ עת ביקר במעונו לאחרונה, על הקשיים של חסידי ברסלב להגיע לציון באומן וכיצד צלחו את הקשיים בזכות האמונה

בצל חוסר הוודאות סביב נסיעת רבבות חסידי ברסלב לאומן לקראת ראש השנה תשפ"ב, התפרסם לאחרונה סיפור שנותן אור, ואמונה לחסידי ברסלב המשתוקקים להסתופף סמוך ונראה לציונו של רבי נחמן מברסלב זיע"א באומן.

הסיפור אירע לפני חמישים שנה והוא התפרסם בגליון 'פונעם רבינס הויף', קובץ פופולארי שמגיע אלפי חסידי וויז'ניץ, ובו מובאים מדי שבת בשבת שיחות ומאמרי קודש מהאדמו"ר מויז'ניץ, לצד הנהגות ותמלילי ביקורי הרבנים וגדולי ישראל אצל הרבי.

לפני שבועיים בעת ביקורו של האדמו"ר מויז'ניץ במצ'נסטה, הגיע הרבי לביקור בביתו של המרא דאתרא החדש שעלה זה עתה לכהן בכס הנהגת רבנות העיר - הגה"צ רבי חיים שרגא פייבל שנייבלג, שם נסובה השיחה סביב ענייני אמונה וביטחון ואז סיפר הגאב"ד החדש סיפור מפעים.

לפני למעלה מחמישים שנה היה קשה ליהודים חסידי ברסלב להגיע לאומן לפקוד קברו של רבי נחמן מברסלב זצ"ל, ולאו דווקא בראש השנה אלא בכל ימות השנה. ואז שלושה מחשובי העדה שמו פעמיהם לארה"ב לסות לדבר עם ראשי הרשויות שיפעילו את כוחם וישפיעו על ממשלת רוסיה הקומוניסטית לאשר כניסת חסידי ברסלב לאומן לתפילה בלבד.

בהיותם בארה"ב נכנסו אל פוסק הדור הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ואמרו שמקובל בידם מרבי נחמן מברסלב שרב שעוסק במתן תשובות בעולם הזה יש לו כח לפסוק בעלמא דקשוט, וביקשו שרבי משה יפסוק שאפשר להיכנס לאומן. רבי משה לא ענה להם דבר, כאשר יצאו מחדרו קרא להם ושאלם, האם אתם

מאמינים בדברי הרבי? המשלחת ענו שכן, אמר להם רבי משה: אם כן בזכות האמונה בדברי הרבי תהיו באומן, וכך באמת היה.

האדמו"ר מויז'ניץ ששמע את הסיפור לראשונה הגיב: והלא זה דבר פשוט, 'אמונה' כידוע זה 'המשכה' בכל אמונה מושכים את הישועה. והמשיך הרבי וסיפר על זקנו הרבי בעל האמרי ברוך מויז'ניץ זיע"ע שמסופר שהאציל מברכתו לאישה שתזכה להיפקד בזש"ק, ובצאתה מביתו הלכה לקנות כל צרכי התינוק, מתוך אמונה פשוטה ותמימה בברכת הרבי, כאשר נפקדה בזש"ק נענה האמרי ברוך כי האשה זכתה להמשיך הברכה מכוח האמונה החזקה.

הרבי מויז'ניץ סיים: "יעזור השי"ת שיהיו ישועות ורפואות לכלל ישראל, ויהיה לנו דעה ובינה להבין ולהשכיל בישועות השם מתוך אמונה פשוטה, ובה אמרתי לפרש 'פשוטה' מלשון 'פשט העני' היינו שאמונה פשוטה יש לה המשכה."

(מקור: ב"ח)

// האחדות העולה מתוך כתבי רבנו מוהר"ן זמרנא הגר"א מוילנא זיע"א // הרב פנחס כהן

זהו לאחדים

חיבור התפילה לתורה היא השמירה שתורתו לא תלך לחלקו של היצה"ר

שמקיים הוא בנפשו גם בתפילתו את משנת החסידים ברדיפה אחר אור אין סוף וזוכה להשיג את הבלתי מושג מכה נשמתו שדביקה היא למעלה ברצונו יתברך האין סופי (וכמבואר בליקו"מ תורה כב), אך כל זה

שם שאלוקי אברהם בעורו וכו', וכן כתוב מסיר אנון משמוע תורה גם תפלתו תועבה, וכן בשלהי סוטה ח"ה שעוסק בתורה מתוך הדחק תפלתו מתקבלת ועוד טובא וכן כל הבטחות התורה אם בחוקתי תלכו - שהיהו עטלים בתורה וכו'.

וע"ע בזה"ק סק"ק, שע"י שיעסק בתורה הנקראת עץ חיים התקבל תפילתו שנא' ועץ חיים תאוו באה וכן בברכות לב ובאקדמות לשבועות צבי וחמיד רוגיג דילעון באורייתא צלותהון ככן מקבל והניא בעותא, ועיין תורה ט' ג', ובירושלמי ריש אין עוסדין אם שפתותיו תנובה תפילתו נשמעת, השתחוון בהדרת קודש תדב"א פ"ב אל יעמוד בתפילה אלא מתוך דבר הלכה.

אחר שהבאנו במאמר הקודם את חידושו הגדול של הליקו"מ אשר אמר בעצמו כי בזה הלך חדשה, לקשר ולאחד את שני דרכי העבודה של החסידים והמתנגדים לדרך אחת וכפי שביארנו באריכות כי בעומק הוא העליה מהיכל הרצון להיכל קדש הקדשים, והוא סוד סמיכת הגאולה לתפילה וכו'.

וביארנו כי באופן הזה שהאדם מתפלל ולומד ומתפלל כדברי חז"ל המפורשים במקומות רבים, הרי

1. וכנון מה שכתוב בגמ' ברכות (ח) בגודל המעלה לקבוע את תפילתו דווקא בטקום שלמד בו כאמוראים שם דהו מתפללי בני עמודי וכן נפסק להלכה כי אין לעמוד בתפילה אלא מתוך דברי תורה ולכן אומרים אשרי קודם התפילה כמבואר שם ברא"ש, וכן אמרו שם בברכות על הקובע מקום לתפילתו ולתורתו את כל המעלות שנשנו

עלון 'המקורבים' ©
העלון יוצא לאור בס"ד ע"י ארגון 'המקורבים' (ארגון אחר מארגון הפלא 'הקבוצ' ש"י הרב י"ם גלינסקי)
ליצירת קשה לתרומות, להנצחת שם, לקבלת גליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחת: 2 או לפל': 054-848-73-17 או 077-31-40-331
לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM
ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ (בחספי: העולם היהודי). וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחת: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחת: 09. (יש לעדכן אתנו על התרומה) תזכו למצולת!

להצלחת יוסף שלום בן מרים זי"ו
שפילה ויתעלה ברוחניות ויעשה חיל בעבודת ה'!

בין הזמנים

מי המציא את בין הזמנים? לשם מה הוא נועד? האם זה חובה? וכמה צריך כדי לצאת ידי חובה?

ירגיש טוב, הוא או משהו מבני משפחתו. ועוד דברים שמכריחים להפסיק באמצע הסדרים ו/או התכניות.

כל ההפסקות הללו, ודווקא משום שהם אינם תלויים בנו – מכריחים אותנו למסקא שיש להם מטרה, אחרת הם לא היו מופיעים בחיינו, ועוד בתדירות שכזאת. אם לא היה עניין שיהיו 'הפסקות' – אז היינו יכולים ללמוד כל החיים בלי להפסיק. על כל פנים למי שחפץ בכך. וזה הרי לא כך.

מה היא אם כן המטרה של ההפסקות הללו, ושל 'בין הזמנים' שממלא את החיים שלנו. את התשובה לכך נשתדל להגיש במאמרים הבאים, שכל אחד מהם יעסוק בזווית נוספת וייחודית שיש ל'בין הזמנים' – הרשמי והבלתי רשמי.

מתוך הדברים נלמד בעז'ה כיצד דווקא במצבים הללו – טמונים יסודות גדולים וחשובים מאד בעבודת ה', שלא היינו מגיעים אליהם, לולא מצבי ה'ביניים' הללו.

אז אחרי שזה מציאות, לא נותר לנו אלא להבין מה המציאות הזאת אומרת, ומה המשמעות הפנימית שיש לה, אם יש, וכנראה שיש. ואם יש – אז גם מי שלא נוהג 'בין הזמנים', ואשרי חלקו, יכול להתחבר למשמעות הפנימית של המושג.

האמת ש'בין הזמנים' – הוא מושג שקיים בחייו של כל אחד, נרצה או לא. ולאו דווקא בתאריך מסוים, אלא כל השנה וגם כל יום.

החיים שלנו, מורכבים מ'זמנים' וממה שביניהם. 'הזמנים' הם התכניות הרשמיות – זמן תפילה, זמן לימוד, זמן לקיום מצוות. אבל בין 'הזמנים' הללו – יש הרבה זמן 'ביניים'. אם זה ההפסקות שבין הדברים, בין התפילה ללימוד, ובין לימוד אחד ללימוד השני, ובין הלימוד לקיום המצוות, וכולי.

ואם זה ההפסקות ש'בתוך' הדברים, שלא תמיד תלויים בנו, ובדרך כלל 'לא' תלויים בנו. אף אחד לא בוחר מתי הוא יצטרך לנקות את הגוף, או מתי הוא לא

מצטער לאכול. אין לי תשובה לשאלות הללו. לא ברור מתי והיכן זה נוצר, אבל כפי הנראה מדובר במשהו קדום. כי אם המהרש"א (במסכת שבת), והשל"ה כותבים על זה – כנראה שזה כבר היה בזמנם, ואפילו קודם לכן. אז מדובר במשהו עם זקן לבן.

האם זה טוב? המהרש"א כותב על זה בכאב, והשל"ה כותב 'שם בין הזמנים יהא נעקר ונשרש מן העולם, לא ייזכר ולא ייפקד'. ובכל אופן, המציאות הזאת קיימת. כך, שהנושא אם זה טוב או לא, הוא מיותר, כי זה לא תלוי בנו.

גם אם נחליט להתעלם מזה, ולהמשיך סדרים כרגיל, ואשרי מי שעושה כך – זה לא משנה את המציאות שיש 'בין הזמנים'. אין לך ישיבה, ואין כולל, והרחובות מלאים בכל אלו שכן נוהגים 'בין הזמנים'. אז זה קיים במציאות – ברחוב, בבית כנסת, ובאוויר.

חלק מהקהילה – או חלק ה'

היית פעם לבד עם ה'? אם לא – אז 'בין הזמנים' זה הזדמנות

לחיות את זה. כי תמיד 'צריכים אותך לעשירי', ואתה בסך הכל 'אחד מתוך' – שכן אחד מתוך בניין, חבר אחד מתוך קהילה, או אפילו רב אחד מתוך הרבה רבנים...

אז הנה הזדמנות.

בין הזמנים אתה לבד. לפעמים ממש לבד – באיזה מקום או מסלול נידה. וגם אם לא, אתה נמצא בסביבה לא מוכרת. כי אפילו אם בחרת להישאר בבית, ואשריך, אבל הסביבה שלך לא בחרה בכך, והנוף האנושי בסביבה משתנה ומורכב מהרבה פרצופים חדשים, שאתה לא מכיר אותם והם לא מכירים אותך. אז אתה לבד.

וכשאתה לבד – זה הזמן לחוות את המיוחדות שלך. כעת רק אתה כאן, אתה והשם יתברך. תן לו להרגיש אותך, אותך בעצמך. ואל תוותר גם על הזדמנות להרגיש אותך, אותו בעצמו. זה יכול להיות רגע מכונן, שתגלה על עצמך ועליו דברים שלא ידעת. ואז, גם כשתחזור אל הסביבה המוכרת, תמשיך לשמור על טריטוריה פרטית גם כן.

להיות 'חלק' משהו מוגדר. גם מבחינה רוחנית זה מאד חשוב וקריטי, כי זה בונה מסגרת של הגנה, ששומרת עליו גם בזמני חולשה שלא לסטות יותר מדי.

אבל האם זה באמת מה שאנחנו?

גוי – כך הוא חייב להיות אמריקאי, הודי או סיני. כי זה כל מה שיש לו להציג, ואם את זה אין לו – אז הוא סתם 'מהגר' שאינו שווה גרוש, וכולם מחפשים להתפטר ממנו. גוי הוא רק חלק מקבוצה.

אבל יהודי, גם אם הוא יחיד בעולם – הוא שווה הרבה. כי הוא לא 'חלק מקבוצה' אלא 'חלק ה' עמו'. ובאמת, כל יהודי הוא יחיד בעולם, ואין שני יהודים אותו דבר. כל אחד הוא לגמרי יחיד ומיוחד, ושונה מכל שאר היהודים, שקיימים בעולם, ושזהו או יהיו קיימים בהיסטוריה. מעולם לא היה יהודי כמותו, אין, וגם לא יהיה.

זה חייב להיות נקודת בסיס שמלווה יהודי במשך חייו, בכל יום ובכל פרט. אבל אין לנו כמעט הזדמנויות

'בין הזמנים' נושא בחובה – הן הזדמנות לעלייה, והן הזדמנות ללימוד איך להתמודד עם ירידה. ובמאמרים הבאים נתייחס לכמה מהסוג הראשון וכמה מהסוג השני. הראשון יתייחס כמובן לפן של העלייה.

החיים שלנו הם תמיד בתוך סביבה, ציבור וקהילה. לכל אחד יש את החברים שלו, את בית הכנסת שבו הוא מתפלל, הכולל או מקום העבודה, והמוסדות המסוימים שלשם הוא שולח את ילדיו. ומחר מאד הוא יכול להגדיר את ה'זרות' שלו ככזאת.

בכל טופס בו אנו מתבקשים למלאות פרטים אישיים, יתווספו כמעט אוטומטי: לאיזה קהילה אתה משתייך, מי הרב שלך, וכיצד אתה. ומבלי שמים אנו מתרגלים להגדיר את עצמנו כך מי אתה? אני מקהילה פלונית, אני ליטאי, חסידי, אשכנזי, ספרדי, סגור, פתוח, ועוד שלל כינויים.

זה חשוב מאד, בגשמיות וברוחניות. אדם מטבעו – לא יכול לחיות לבד. רק משוגעים יכולים לחיות לבד, אדם נורמלי מוכרח חברה מסביבו, והוא גם מרגיש צורך

אוצר מתנת חיים

כמה אתה משלם על האויר שאתה נושם? והאם בכלל דאגת פעם לשלם על החיים שלך?

אז הוא נפתח עבורם, וכשהוא כבר נפתח – הם דוחפים החוצה כמויות גדולות שיש בהם כדי להחיות את כל העולם. ויש כמובן מה להרחיב בזה, לא במסגרת זו. מקור העניין בליקוטי מוהר"ן.

יש בזה משהו מרגיע.

בוודאי שמוטל עלינו, ואנחנו גם רוצים – להיות מחוברים אל הברז שהוא 'לכתחילה', הברז של התורה. אבל אם זו האופציה היחידה – זו חוויה מלחיצה, ופחות מאפשרת תענוג. הידיעה שיש עוד ברז חירות, גורמת לרוגע וחירות, ומאפשרת עוד יותר ליהנות גם מהצינור של התורה.

זו היא החוויה של בין הזמנים. זהו זמן שבו נוקקים הרבה יותר לאותו 'צינור חירות'. ואם כבר, אז התחבר לזה, ותחווה את זה כראוי. שב רגל על רגל, ותנשום עמוק מלא ריאותיך את התחושה הזאת של 'חיים בחינם'. תיהנה מהידיעה שהקב"ה רוצה להחיות אותך בלי שום תמורה, סתם כך, כי הוא רוצה שתחיה. ואז, גם הדף גמרא של 'בין הזמנים' הוא בטעם אחר. ■

אבל מה לעשות שזה בלתי אפשרי? אדם לא יכול כל הזמן להיות דבוק בתורה. והוא זקוק גם לזמנים של מנוחה, שבהם הוא לא יכול להיות דבוק בתורה. ויש זמנים ומקומות שבהם 'אסור' להיות דבוק בתורה. ואם כך, באותם זמנים או מקומות – מאיזה צינור נקבל חיים.

ובעצם, רוב העולם – שהם גוים או רשעים – ואין להם שום קשר לתורה, איך הם חיים? אז אמנם החיים שלהם רחוקים מלהיקרא 'חיים', אבל גם המינימום הזה לא היה אמור להיות. כי אם אין תורה – אין חיים.

התשובה היא שיש 'אוצר מתנת חיים', שהוא משמש כצינור חירות – למי שאינו דבוק בתורה, או לזמנים ומקומות שבהם אי אפשר ו/או אסור להיות דבוק בתורה. ואז, באותו רגע מתחברים לצינור הזה, ומקבלים חיים 'בחינם'.

[כמובן שהאוצר הזה לא פתוח לשימוש... אבל כיון שגם הצדיקים הגדולים ביותר, זקוקים להשתמש בו, באותם זמנים ומקומות שאינם יכולים להידבק בתורה,

יש ברז של חיים – קוראים לזה תורה. על התורה נאמר 'כי הוא חיך ואורך ימך'. כלומר, הצינור שדרכו זורמים החיים לעולם – הוא התורה. כשמתחברים לצינור הזה, מקבלים חיים. 'חיים' זה לא רק לא למות, אלא כל החיות והחינוניות, וכל הצבע והטעם של החיים – נקראים 'חיים', וכל אלו נמשכים מהתורה.

זו לא סיסמא, אלא מציאות. מציאות טבע כמו כל מציאות אחרת שאנחנו מכירים. כמו שחום מגיע מאש, ולחות מגיע ממים, כשם שכשדופקים את הראש בקיר זה כואב, וכשחותכים את האצבע יוצא דם – כך בדיוק ואף יותר יש 'מציאות' שהחיים מגיעים מהתורה, ורק מהתורה.

'תורה' זה לא רק לימוד תורה, אלא גם קיום התורה. כשמקיימים את המצוות – גם כן מתחברים לאותו צינור, ושואבים ממנו חיים. אבל שוב, אין בזה חכמות – צריך תורה או מצוות כדי לחיות. בלי זה – אין חיים. ולא בתור עונש, אלא בתור מציאות.

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

והיה עקב תשמעון

"והיה עקב תשמעון", וברשיי הביא מחז"ל דהיינו המצוות שאדם דש בעקביו, ויש להמתק שעצם המציאות של "עקב" שהוא תוקף הדין של העשייה [כי עקב הוא מקום בלי שום חיות כמובא], זה עצמו המקום שאדם דש בעקביו, כי אדם אינו מבין את החשיבות של הזמנים והמצבים האלו, ונדמה לו שהם קשים ומיותרים כביכול, אבל באמת כל התכלית ושעשוע עולם הבא הוא דייקא מתוך המצבים והזמנים האלו, וזה "והיה עקב תשמעון", והיה לשון שמחה, כשזוכים לשמוע בקול ה' ולגלות את התכלית דייקא במקום העקב שהוא בחי' מקום הרוגו והדין וכנ"ל שדייקא עי"ז זוכים אל התכלית.

עבודה שכל // פנינים על עבודת התפילה לאור תורה זו

איזהו מקומן

ואחר כך אומרים איזהו מקומן, שהוא בחי' המקום של כל קרבן וקרבן, כי הקרבנות הם בחי' תכלית העשייה שעולה אל המחשבה תחילה, בחי' הבהמיות שעולה לנחת רוח, וע"כ קבוע לכל אחד "מקום", כי דייקא מבחי' המקום של כל אחד שהוא בחי' הקביעות בעולם המעשה שהוא בחי' קביעות המקום, עי"ז דייקא עולה אל המחשבה תחילה שהוא בחי' הנחת רוח שיש מהקרבנות.

ברייאת דרבי ישמעאל

ואחר כך ברייתא דרבי ישמעאל שהוא י"ג מידות שהתורה נדרשת בהם, שיוסדם עניין הכללות והפרטות בכמה אופנים, כלל ופרט, פרט וכלל, כלל שהוא צריך לפרט, ושאר כל המידות, שכל זה הוא בחי' כללות סוף המעשה במחשבה תחילה בכמה אופנים, כי המחשבה תחילה היא בחי' הכלל, והסוף מעשה הוא בחי' הפרט שזה בחי' כל הפרטים של עולם העשייה, וזה עיקר עבודת האדם להמשיך הארה מהכלל אל הפרט ולכלול את הפרטים בכלל.

הודו

ואחר כך כל הפסוקי דזמרא הם בחי' הארה משעשוע עולם הבא שהוא בחי' הניגון והשיר שיתער לעתיד, ומאירים את הארת התכלית בכל מקום גם מעולם העשייה הזה, וזהו שמתחילים "הודו לה' קראו בשמו", כי העיקר לקרוא בשם ה' בכל מקום, להזכיר את התכלית האמיתית, "הודיעו בעמים עלילותיו", בעמים דייקא, כי דייקא מתוך התגברות בחי' העכו"ם, שהוא כל בחי' הדינים והרוגו שמתעורר בעולם, דייקא מתוך זה מתעורר ומתגלה גדולת ה' שהוא תכלית ושעשוע עולם הבא, שזה בחי' "הודיעו בעמים" דייקא "עלילותיו", וע"כ "שירו לו זמרו לו", בחי' שעשוע עולם הבא וכו', "דרשו ה' ועזבו בקשו פניו תמיד", תמיד דייקא גם בעת ההסתרה והתגברות הרוגו, וכן בהמשך מוזכר כל ההסתרה שהיתה בעת שהלכו "מגוי אל גוי וממלכה אל עם אחר", אבל דייקא אז התגלו רחמי ה' שהזהיר את הגויים "אל תגעו במשיחי" וכו', וכן כל שאר המשך הפסוקים מוזכר הרבה עוצם גדולתו יתברך שנתגלה גם מתוך הגויים ומהארץ הזאת דייקא שכל זה הוא בחי' סוף מעשה במחשבה תחילה, שדייקא מתוך התגברות הרוגו והדין מתגלה התכלית ושעשוע עולם הבא.

כי דגע באפו חיים ברצונו

וע"ז מודים במזמור שיר חנוכת הבית לדוד "ארומטך ה' כי דליטני ולא שמחת אויבי לי" כי הסט"א מנסה להגביר את הדין לגמרי עד שישכיח

את התכלית, אבל השי"ת ריחם עלינו והצילנו מזה כי אנו יודעים ש"רגע באפו חיים ברצונו", שכל הדין הוא רק בבחי' רגע [וכמובא במאמר] והתכלית הוא חיים ברצונו, כי דייקא עי"ז זוכים לשעשוע עולם הבא שהוא בחי' החיים האמיתיים שבוה מתגלה רצונו יתברך, בחי' גילוי המחשבה תחילה.

המשך הפסוקי דזמרא

ועל דרך זה הוא כל המשך הפסוקי דזמרא שכולו בחי' אור התכלית ושעשוע עולם הבא, ומודגש הרבה עניין השירה מתוך הארץ ומתוך הגויים שכל זה בחי' הנ"ל, וכגון "הריעו לה' כל הארץ", הארץ דייקא, וכן בפסוקי יהי כבוד שכולו סובב על עניין זה של התגלות כבוד ה' לעולם מכל מקום ומכל מצב, בבחי' "ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגויים ה' מלך", "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום", ושאר הפסוקים על דרך זה שכולם הם עניין הנ"ל שדייקא מתוך התגברות בחי' העכו"ם מתגלה באמת כבוד ה' בשלימות.

וכן בהמשך הפסוקי דזמרא "יודוך ה' כל מעשיך", מעשיך דייקא בבחי' סוף מעשה שהוא דייקא עלה במחשבה תחילה, וכן אח"כ "מלכותך מלכות כל עולמים" וכו', כי דייקא שם מתגלה מלכותו יתברך, וכן כל פסוקי תהילה לדוד סובבים והולכים על אופן זה.

ואח"כ בשאר המזמורים של "הללויה-ה אלהה ה' בחיי אזמרה לאלקי בעודי", בעודי דייקא כמבואר בדברי רבינו (בליקו"ט סי' רפב), כי דייקא עי"ז מתגלה התכלית, וכן מודגש הרבה בפסוקים את השגת ה' בעולם העשייה דייקא "עושה שמים וארץ וכו' עושה משפט לעשוקים" וכו', וכן "המצמיח הרים חציר נתון לבהמה לחמה" וכו' ושאר כל הפסוקים הכל סובב והולך על נפלאות ה' שבעולם העשייה דייקא, כי בזה מתגלה התכלית, וכן אח"כ במזמור הללו את ה' מן השמים מודגש כל פרטי עולם העשייה ובפרט כל הפרטים שבארץ כמו שאומרים "הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות אש וברד שלג וקטור" וכו', שכל זה הוא בחי' התגברות הרוגו והדין, ודייקא מתוך זה עולה ההילול האמיתי, ואח"כ מזכירים את ההילול שעולה מבני ישראל בבחי' "ישמח ישראל בעושיו" וכו' שזוהו עיקר התכלית.

וכן אחר כך מזכירים את כל פרטי העשייה, "אתה עשית את השמים ואת הארץ את הים ואת כל אשר בהם" וכו' ואת הברית עם ישראל, ומסיימים בשירת הים שאז נתגלה מעלת ישראל ואיך שהכל בהשגחה פרטית כי סוף במעשה במחשבה תחילה, וכל פרטי העשייה מקושרים בשרשם, וממילא השי"ת עושה בהם כרצונו.

קריאת שמע ובכרותיה

ואחר כך בכרות קריאת שמע מתחילים בכרות יוצר אור שסובב והולך על עניין המאורות שמרמזים על האור שלעתיד שהוא בחי' שעשוע עולם הבא, ומדגישים את פרטי העשייה "מה רבו מעשיך ה' מלאה הארץ קנייך", כי דייקא עי"ז באים אל התכלית וכנ"ל, ומזכירים את שירת המלאכים שאצלם אין הסתרה אלא מאיר שם בשלימות הארת התכלית, ואח"כ מבקשים באהבה רבה שזוכה לעסוק רק בתכלית האמיתית שהם התורה והמצוות, "שלא נבוש ולא נכלם" וכו' כי כשאדם רואה לעתיד כמה הפסיד בטיפשותו הרי זה בושה נוראה מאוד.

ואחר כך מקבלים עול מלכות שמים בקריאת שמע שעיקרה בחי' זכירת התכלית, וזהו הפי' הפשוט של "ה' אלוקינו ה' אחד", שלעתיד יהיה ה' אחד [כמבואר ברש"י], והיינו שזה התכלית האמיתית

וכל השאר הוא הבל הבלים ממש, וממילא מבינים שהעיקר הוא אהבת ה' וכו', וכן פר' והיה אם שמוע היא בחי' השכר שיש על המצוות, בחי' שעשוע עולם הבא, [אע"פ שהפסוקים מדברים על שכר העוה"ז, אבל ממילא נלמד בכל-שכן שכר העוה"ב וכמובא], ופר' ציצית היא העצה לזכור את התכלית, שזוהו המטרה העיקרית של הציצית להזכיר לאדם את קיום המצוות [וכמבואר במאמר שהתכלת של הציצית היא בחי' זכירת התכלית, והיינו שבתכלת הוא בשלימות אבל גם הלבן עניינה זכירת התכלית].

אמת ויצב

ואחר כך ברכת אמת ויצב שכולה סובבת והולכת על התכלית האמיתית של קבלת עול מלכות שמים שהיא "אמת ויצב ונכון וקיים וישר ונאמן" ושאר הלשונות הנפלאים שבברכה זו, וכן כל שאר הברכה סובבת והולכת על עוצם אמיתת האמונה ש"אשרי איש שישמע למצוותיך ותורתך ודברך ישים על לבו", ומזכירים את הניסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף שאז נתגלה בגילוי נפלא מאוד איך שכל העוה"ז הוא הבל הבלים והכל בידי שמים, מה שממילא מביא להבנה שאין שום תכלית בעולם רק לעבוד את ה'.

שמו"ע

ואח"כ זוכים להתפלל שמו"ע שהיא עצמה בחי' זכירת התכלית, כי כשאדם יודע שאין שום תכלית בעוה"ז, ממילא מבין שהעיקר הוא רק להתפלל לפני ה', וגם צרכי העוה"ז אין דרך להשיגם רק ע"י התפילה בבחי' "אבנים שלימות מבנה", שזה עצמו הברור של עסקי וענייני העוה"ז.

נפילת אפיים

ואחר כך נופלים על פניהם, זהו בחי' מה שמפילים את עצמנו לתוך בחי' הרוגו של העוה"ז [וכמובא עד"ז בליקו"ה ה"ה נפילת אפיים], כי מבינים שעיקר התכלית עולה דייקא מסקום הרוגו והדין שמתגבר בעוה"ז, ורק עי"ז באה הבריאה אל תכליתה.

קדושא דסדרא

ואח"כ קדושא דסדרא שעליה העולם עומד שזה עיקר בחי' המתקת הדין שזוכים לעשות כל יום, שזה ע"י שכל ישראל עוסקים בתורה שיש בה קדושת ה' [כמבואר בגמ' סוטה מט ע"א וברשיי שם] שזוהו בחי' זכירת התכלית מתוך עסקי העוה"ז שזה עצמו בחי' הפרת הכעס ברחמים שהוא עיקר התכלית.

סיום התפילה

ואח"כ אומרים שיר של יום להמשיך הארה משבת שהיא בחי' התכלית, בחי' יום שכולו שבת, ואח"כ פיוטם הקטורת שהוא כח הברור מתוך הרוגו והדין [וכמו שהובא לעיל מדברי מוהרנ"ת], וע"כ אומרים זאת בסיום התפילה כדי להמשיך כח לכל היום שנוכל לעסוק בברור הזה, ומסיימים בעלינו לשבח שהוא זכירת התכלית בפועל, שמזכירים עוצם נעימות חלקנו ומסיימים בזה את התפילה כדי להמשיך את הזיכרון הזה למשך כל היום. ■

תורותיו של מוהר"ן

הסמוכה לברסלב נפל פתאום למשכב והוטל על ערש דוי, והבין שהוא מעשי הבעל דבר שרוצה לעכבו מלעשות את שליחותו בפרט בדבר גדול כזה שחיי מוהר"ן תלויים בו, וציוה שיניחוהו על העגלה כשהוא חולה ויקחוהו לברסלב כל עוד נפשו בו, ובבואו לברסלב עמד מחוליו ולקח את שני הספרים ושרף אותם. ואכן מוהר"ן עמד מחוליו והאריך ימים עוד כשלוש וחצי שנים.

והיה ספר נוסף שהוא גבוה עוד יותר מהספר הנשרף, שעליו אמר מוהר"ן שנסתלק מגופו כשכתבו, וספר זה לא שזפתו עין מעולם, ואמר עליו שהוא בחינת רזין דרזין. וספר זה גמר לכתבו בשנת תקס"ז חמש שנים קודם הסתלקותו.¹

מתוך החוברת מוהר"ן מברסלב – חיי משנתו ותורתו ניתן לקבל במערכת

3. חיי מוהר"ן אות קעז.

בתיבה נעולה בביתו של מוהר"ן, ובשנת תקס"ח נסע מוהר"ן ללמברג ועסק שם בפרואות, ובין פורים לפסח של שנת תקנ"ח הלך לחדרו ובכה שם הרבה מאד, וקרא למשמשו רבי שמעון ואמר לו בדמעות כי הוא נתון במבוכה גדולה ואין לו עם מי להתייעץ, כי יש לו ספר בביתו שאיבד את אשתו ובגינו בשבילו, ועתה הוא רואה שאם ישאר הספר בעולם יהיה גם הוא מוכרח להסתלק שם בלמברג, ולא ידע לשיית עצה בנפשו, האם לוותר על ספר זה שכבר מסר נפשו עליו ואיבד עבורו את אשתו ובגינו, או לוותר גם על חיי ובלבד שישאר ספר זה בעולם, ואמר לו רבי שמעון שבודאי אם יוכל עוד להאריך ימים על ידי שריפת הספר מוטב לשרוף את הספר, מוהר"ן קיבל את דבריו ומסר לו את מפתח תיבתו וציוה עליו לנסוע מיד בעגלה לברסלב ולשרוף את שני הספרים שבביתו, והלך רבי שמעון בזריות ושכר עגלה לברסלב, ובדרך בבואו לדאשיב

מלבד ספר ליקוטי מוהר"ן שחלקו נכתב בכתב ידו של מוהר"ן וחלקם מרשימות מוהר"ן שהיו לנגד עיני מוהר"ן ישנם עוד שני ספרים שכתב מוהר"ן בעצמו שלא זכינו לאורם, ספר אחד נשרף על פי ציוויו, והספר השני נגנז על ידו ולא שזפתו עין אדם מלבדו.

המעשה על הספר הנשרף סופר בהרחבה על ידי מוהר"ן, ספר זה נתן מוהר"ן למוהר"ן בשנת תקס"ז להעתיקו, והספר עם ההעתיקה היה מונח

1. חיי מוהר"ן אות קטז.

2. ההעתיקה זו נמסרה לידי שני אנשים, וציוה עליהם ללכת עם הספר בעיירות ולקרא בכל מקום מעט מאותו ספר, והשביע אותם שלא יגלו הדבר לאיש. לאחר מכן סיפר מוהר"ן למוהר"ן שהספר כבר התחיל לפעול פעולה בעולם על ידי זה, והזהיר אותו להתפלל על בנו התינוק שלמה אפרים שהיה חולה, ואמר שידע שכאשר מסר את הספר לידי האנשים הללו יתגבר הקטרוג על בנו התינוק, וגם הזהיר אחד משני האנשים שיתפלל על בנו, אולם התגבר הקטרוג ובנו הסתלק באותו קיץ (חיי מוהר"ן אות קנה-קעז).

והיו לאחדים - המשך

היצרים התמידית שעומדת על האדם, וזוכה האדם למידת התמימות שנאמרה על יעקב שהיה איש תם וזוכה להיות מה' אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה' וכמבואר כל זה בהרחבה בתורה א' בליקו"מ, וכתבנו בקצרה ממש את יסודות הדברים.

וכפי שכתב בליקוטי הלכות (ראש חודש, ה):
בכל אלו הדברים שאין יודעין מהיכן ההתחלה צריכין להתחיל משניהם ביחד ולעסק בזה ובזה כמו בענין זה של תורה ותפלה שאין יודעין מהיכן ההתחלה צריכין להתחיל משניהם, דהיינו לעסק בקצת היום בשניהם ללמד קצת היום ולעסק בתפלה יודע היטב סדר תפלה ואיך לעשות מתורה תפלה אף-על-פי-כן ה' יתברך מרחם עליו ומאיר עיניו ומוסר לו סימני יודרכי התורה ומלמד אותו לפי בחינתו איך לעשות מתורה תפלה. ואחר כך על-ידי התפלה יודע להשיג את התורה יותר וכו'.

ועל-כן הם חמשה ספרים תהלים כנגד חמשה חמשי תורה, שהם כלל התורה, הינו בחינה הנ"ל שעושי מתורות תפלות, כי דוד המלך עשה מחמשה חמשי תורה חמשה ספרי תהלים, שהם תפלות ובקשות, הינו שעשה מתורות תפלות, שזה עקר שלמות התפלה, וכו' עיי"ש דברים נפלאים מאוד היאך שביאר בזה כל עניין נישואי יעקב ורחל דווקא שהיתה עיקר הבית שהיא בחינת עמל התורה שבע"פ, לעומת נישואיו עם לאה שהיתה בבחינת תפילה ועיני לאה רכות ואכמ"ל בזה.

ונבאר אי"ה במאמרים הבאים ביותר עומק והרחבה את הדברים, והעיקר שנזכר לקיימם הלכה למעשה כפשוטם.

אותה הנשמה בכל דרכיו ומעשיו, אלא שלא גילה לנו היאך הדרך להתקשר לנשמה האלוהית כי אפילו העמל בתורה ובמצות אפשר בהכרח כמעט שיהיה רק מכת הנפש והגוף והרי שזה אינו כלום, וכמובא גם בביאורו לפסוק שהבאנו במאמרים הקודמים על 'ערוף כמטר לקח' כי התורה יכולה גם לצמח באדם מידות רעות חלילה וכפי שהאריך בזה גם הליקו"מ.

אך רבינו הליקו"מ פקח עינינו כאן ומגלה לנו כי באמת מאחר וכח החכמה האלוהית גבוהה מאוד מאד, אין האדם יכול להשיגה ולקשר את נפשו אליה ללא שדבק הוא במידת המלכות אשר עניינה היא דלית לה מגרמא כלום אלא מה שמקבלת מאחרים (כי אין מלך בלא עם שטמליכים אותו ברצון וזהו עניינו של המלך שנותן את עצמו לעם וכמבואר גם באריכות בתומר דבורה בפרק תשיעי עיי"ש כי ההליכה בדרכי ה' במידת המלכות הוא ההליכה במידת הענווה), וכשהאדם זוכה לבטל את עצמו ואת מידותיו בענווה לפני אור ה' זוכה הוא לחוש בנפשו את אור ולכך צריך לעמוד בתפילה קודם לימוד התורה ואחריה שבתפילה האדם עומד ומתבטל לפני ה'.

ובזה גם זוכה האדם ע"י תורתו שתפילתו תהיה כראוי מתוך התבטלות ראויה, ולא חלילה להיות לאדם לרועץ וכפי שעשו כשביזה את החכמה שהיא הבכורה (ששניהם נקראו 'ראשית' וכדכתב 'ראשית חכמה'), ועל כח התורה אמרו חז"ל 'אם פגע בך מנוול זה משכהו לבימה"ד' כי כשהאדם לומד תורה בכח ובעמל ומשבר את גופו ונפשו וממיתם על התורה ממילא מתקיים בו כשזה קם זה נופל שנאמר על מלחמת יעקב ועשיו שהיא מלחמת שני

בתנאי שמקדים הוא עמל התורה שבעל פה כפשוטו שהוא לברר את ההלכה טהור מטמא ואסור טמותר, ובוה זוכה האדם להתקשר בשכלו עם האור הפנימי הגנוז בתורה והיא מחיה אותו כי זוהי סגולת החכמה שמחיה את בעליה, והיא היתה מעלת יעקב אבינו אשר נקרא על שם החכמה (כמובא בתרגום על "ויעקבני" – "וחכמני") שהיה מסתכל לעולם בכל דבר ודבר בחכמה האלוהית הנמצאת בו, וכתב מוהר"ן כי זוהי עבודת איש הישראלי, ובאמת אלו הם דברי הגר"א במקומות רבים וכגון בקהלת אשר כתב בחריפות נוראה וז"ל: 'מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש', ואמרו: 'תחת השמש אין לו, למעלה מן השמש יש לו', והוא כמו שכתוב: 'עד אשר לא תחשך השמש', זו 'הנשמה' שהיא מאירה לאדם בחכמה, כמו שכתוב: 'וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החושך'. וזה שאמר: 'תחת השמש', תחת הנשמה שהם 'נפש והרוח' שהן תחתיו כידוע, שלכל עמל שעמל בהם אין יתרון, ואמר 'בכל עמלו שיעמול תחת השמש', אפילו בעמל תורה ומצוות שעושה בהם אינו כלום, כמו שכתוב: 'ראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון המעשה כי היא קנאת איש מרעהו, גם זה הבל ורעות רוח', ואמרו: ללומדיהם לא נאמר, אלא לעושיהם, לעושים לשמה ולא לעושים שלא לשמה, וכל העוסק בתורה שלא לשמה נוה לו שלא נברא, וידוע שיתרון האדם מהבהמה בנשמה לבד כנ"ל, ואם עמלו בנפש ורוח הוא דומה לבהמה, והרי שהמשיל את אור החכמה האלוהית שהיא אור הנשמה העליונה לשמש וכדברי רבינו בכל תורתו כאן, ועבודת האדם היא שתאיר לו

מעוניין לסייע בהדפסת העלון? התרומה שלך חשובה!
ניתן לתרום דרך אתר ומכשירי 'קהילות' בקופת 'העולם היהודי', או דרך קו 'חניכי הישיבות' - ברסלב: 077-31-40-331 בשלוחה: 09 (יש לעדכן אותנו על התרומה) לתרומה בדרכים נוספות נא להתקשר: 054-848-73-17

מנוי לגיליון המקורבים!
חדש! ניתן לעשות מנוי לקבלת עלון 'המקורבים' וכן את עלון 'הקבוצ' ב-20 ש"ל לחדש. לברורים: 054-848-73-17

עלון הקבוצ (יז"ל ע"י ארגון 'הקבוצ') - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: vhecmu@gmail.com
עלון המקורבים - ניתן לקבל את העלון בדוא"ל בשליחת בקשה לכתובת: E0773140331@GMAIL.COM

שידורים 'מקורבים': נפתח מאגר שידורים ייחודי ואיכותי מבית 'הקבוצ', המיועד לבני הישיבות שהתקברו לרביה"ק מחפשים שידוך בסגנון זה. להרשמה וקבלת טופס: 058-32-60-647 או בכתובת: GMAIL.COM@A9996560

מפיצי העלון ברחבי הארץ
בני ברק: אריה: 054-848-73-17 ירושלים: 052-716-25-82
דרושים מפיצים בכל רחבי הארץ! נא צרו קשר במייל או בפל': 054-848-73-17

ניתן לקבל מידע כללי ומקיף בחסידות ע"י 'ברסלב גלובל' בכתובת האימייל: info@breslevglobal.com
שבבת אין לברור את העלון אלא על-מנת לקרוא ממנו מיד אפילו מעט

העלון המקורבים
077-31-40-331
151-86-130-166
שמועו ותחי נפשכם!

אמר רבינו הקדוש:
"רציתי שהעניין שלי תפוש בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם, כאנשי ליטא!"
ישיב שרפי קודש ח"ב, סימן נ"ד